

Inserati se sprejemajo in velja
ristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
ce na primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišтво
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
ovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip
št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Kje je naša tolažba?

Za Bogom moramo zmirom sami na se največ zaupati. Ako je narod prav majhen, pa čvrst, složen, domoljuben, potem postane nepremagljiv. Poglejmo Albance, njih tudi ni več, ko nas Slovencev, pa hrabri so in vkup držé in tako zoté kažejo celi Evropi, ta pa si jih ne upa prijeti. Poglejmo malo pest Črnogorcev, kako so si v sredi turškega navala skozi stoletja vednih bojov ohranili svobodo. Poglejmo stare Grke, kako malo jih je bilo in so premagali grozno armado perziškega kralja. Tako se bomo tudi mi Slovenci ohranili, ako bomo složni, hrabri, požrtvovalni in domači vrt čistili plevela nemškutarije, in glejmo, da bo vedno več src navdušenih za slovensko domovino, ta srca bodo bramba domovine in naša tolažba. Mi moramo povsodi izrjavati ljuliko sebičnosti, in namesto nje zasaditi lepodišečo cvetlico radodarnosti. Med dobrimi ljudmi je lahko živeti; pa dobri ljudje so tudi hrabri ljudje. Pred vsem moramo gledati, da zasejamo po celi domovini plemenito cvetlico požrtvovalnosti. Noben narod še ni velik, slaven, ali svoboden postal, ako ni imel mnogo požrtvovalnih móž, ki so darovali svoje premoženje in svoje življenje za domovino. Dokler ta cvetlica pri nas ne bo prav udomačena, tako dolgo bomo le počasi napredovali. Skopuhi in taki, ki le sami za se skrbé, morajo izumreti, in na njih mesto mora stopiti zarod, ki bo poln ljubezni do domovine, zvesto udan katoliški cerkvi, vsigdar pripravljen,

kaj žrtvovati za domovino, odločen in vnet na čast svojega naroda.

Naša tolažba leži pa tudi v tem, da imamo devetdeset milijonov bratov Slovanov, kateri nas v sili ne bodo zapustili. Velika je sicer prevzetnost Nemcev, odkar so Francoze premagali; oni se obnašajo zdaj, kakor gospodarji sveta; pa ta glorijska bo le en čas trpela. Prvi Napoleon je še vse drugače zmagoval, kakor zdaj Nemci, tudi on je mislil, da je svet njegov, nazadnje je pa nizko obsedel. Tako bodo tudi Nemci ponžani in Slovani se bodo potem svobodno razvijali. Nemcev je le petdeset milijonov, Slovanov pa devetdeset; Rusija ima brezštevilne čete konjиков, s kterimi lahko poplavi celo Nemčijo; ni tedaj z lepa misliti, da bi Nemčija Rusijo premagala. Kedar se bo bil velik boj med Nemci in Rusi na braniborskem pesku, tačas se bo odločila tudi osoda avstrijskih Slovanov.

Naša tolažba pa je v tretjič napredujoči tek zgodovine. Prišel je čas za Slovane, zgodovina kliče Slované na dan, tudi oni morajo izvršiti častno nalogo v zgodovini. Zapadna Evropa se je preživela, ter je že v mnogih krajih gajila in trohljiva postala. Treba je, da se prenovi in na novo oživi, in to se bo zgodilo s pomočjo mladih, čvrstih in nepokvarjenih slovanskih narodov. Tudi nam Slovincem je odkazana naloga, in da to izpolnimo, nas bo osoda ohranila, obranivši nas pred napadi sovražnih sosedov. Bolj ko se mi krepimo in jačimo, bolj pešajo naši nasprotniki, in vsako leto se na boljše obrne, tako da mi močnejši

postajamo, naš sovražnik pa slabjeji. Že to je dobro znamenje in porok, da bomo sčasoma sovražne napade prav brez težave odbijali.

Politični pregled.

V Ljubljani 6. oktobra.

Avstrijske dežele.

V **Karlsbadu** so imeli nemški Pemci svoj „parteitag“, na katerem je posebno neki dr. Rus vokal o „zatiranem“ nemštvu. Hoteli so skleniti prav oistre resolucije zoper vlado, pa vlada jim je te resolucije konfiscirala. To ima nekaj dobrega na sebi, ker so hoteli te resolucije v tisočih iztisih med ljudstvo razdeliti, zdaj jih pa ne smejo, in tako se je zabranilo uznemirjevanje nemškega prebivalstva.

Iz **Kočevja** se piše v „Politiko“, da so nekteri kočevski meščani z divjim hrupom in zmiranjem napadli kneza Windischgrätz, ki se je tam svojim volilcem predstavljal in njih želje poslušal. Kočevarjem je res treba mrae popotnike napadati in insultirati, njim, ki morajo toliko po svetu hoditi, in so povsod na gostoljubnost ljudi navezani. Kaj bi Kočevarji rekli, ko bi jih mi iz vsake krčme ven vrgli, kamor pridejo pijanim ljudem zadnje šestice iz žepa izvabiti!

Med vsemi ministri sovražijo centralisti najbolj **dr. Dunajevskega**, ker je odločen federalist, pa tudi bistra glava, da mu do živega ne morejo. Poleg tega ima finance v rokah, ter se nič ne ozira na želje judovskih borziancev, kterim je začelo vode zmanj-

Bankovčar.

Dogodba na sodnijske spise naslonjena.

Prva šola.

Janez V. se je rodil v vasi K. na Kranjskem. Že kot ovčji pastir je kazal velik um za mehaniko, posebno pri kovaču je rad tičal in tam ogledoval različna orodja. Ker je kovaču včasih meh gonil, včasih mu držal klešče, v kterih je bilo razbeljeno železo, da je kovač s kladvom ga obdeloval, in se je sploh kazal jako pripravnega, ga je kovač rad imel, posebno pa, ko je videl, da fant ni brez glave.

„Škoda, če bi vedno ovce pasel,“ modruje kovač, gre k revnim Janezevim starišem in pravi: „Veste kaj, fant je za kaj boljšega, kakor za krave in ovce. On ima dobro glavo in utegne kdaj še imeniten postati. Jaz vam bom eno povedal. Dajte ga k meni v šolo, vzamem ga zastoj in mu bom še jesti dajal. Za obleko mu boste že skup spravili, če pa ne, no! saj kaka cunja se že še tudi tako dobi in potem si bo kmalu sam kak krajcar zaslužil.“

Starišem je kovačeva beseda zelo všeč, zato pravi oče:

„No, če mislite, da bo Janez za kaj, vzemite ga! Saj imam jaz še drugih dosti, s kterimi skoro ne vem kam.“

Tako je Janez prišel popolnoma h kovaču. A kar se je pri njem učil, to ni zadostilo njegovemu uka željnemu duhu; zato je letil se še drugzega, namreč knjig in peresa. Kovač mu v tem ni mogel biti učenik, kakor v kovaštvu, ker je sam bil le toliko pismouk, da si je s črtami na vrata zaznamoval vaščane, ki so mu za podkovanje konj, za kak žebelj itd. kaj dolžni ostali; brati pa je znal le češnje in jagode, knjige so mu bile s črnimi kavkami pomazan papir, v kterih je le „pildke“ poznal.

Da Janezu tak „mojster“ ni mogel biti vsem učenik, to bo vsak rad verjel. Ker mu pa „mojster“ kovač v tem ni mogel biti učnik, kakor v kovanji podkev, žebeljev in obročev za kola, poprijel se je Boštjana. Tega Boštjana zgodovina je kratka, vsakdanja. Hodil je tri leta v šolo, potem ni mogel naprej, ker so mu stariši pomrli. Podedoval je za njimi par goldinarjev, vse drugo so mu bratje „suedli“, kakor je rekel, ker so bili na-nj hudi zato, ker je on v mestu bel kruh jedel, a nič delal, oni pa so doma morali od zore do mraka delati, pri vsem tem pa so vendar-le črn kruh jedli. Zato so se nad najmlajšim — in ta je bil Boštjan — maščevali s tem, da so mu vse, kar je oče bil za „študenta“ izdal, v dedščino

ali doto vračunili in kar je potem Boštjan dobil je bilo malo več, ko za pošteno kosilo. — Boštjan si s tem — se ve da — ni mogel naprej pomagati in ker „na pol gospoda“ bratje tudi niso hoteli doma trpeti, je šel k doktorju za pisarja. Potem je „post tot discrimina rerum“ ali po domače: ko je pisarnice skoro vseh doktorjev mesta obsedel, nazadnje vendar-le prišel zopet v domačo vas — ne na dom, ampak k županu za pisarja. Temu je bil všeč, prvič, ker je vsaj pisati znal in celó nemški, župan je komaj svoje ime podkracljati umel, drugič, ker ni zahteval nobene plače, ampak za jed in posteljo še celo za kako orodje prijel; za obleko in tobak ter za kak polič vina si je že vedel od ljudi prislužiti, ki so mu dajali pisma svojih sinov pri vojaščini brat ali njim pisat, ali so sploh kakega pojasnila v pismenih, morda celó sodnijskih rečeh potrebovali. Sploh rečeno: Boštjan je veljal za učenega, pismouka, ljudje ga niso posebno spoštovali, ker se je bil že marsikteri z njegovim svetom opekel, kar pa Boštjanu ni belilo glave, ker je pri vsem tem ali prav vsled tega dobro živel, čeravno njegov žep ni skoro nikdar videl celega goldinarja.

Ta Boštjan je bil tedaj Janezu učenik v branji in pisanji. Bil je učenik poceni. Za par

kovati, zato na vso moč vpijejo zoper finančnega ministra. Dunajevski si je svest ostrih napadov od strani centralistov, kedar se državni zbor snide, pa on je tudi mož za to, da bo vse napade odbil.

Ministerstvo se še vedno preveč nagiba k ustavoverni stranki, ter se jej hoče na vsak način prikupiti. Zarad tega pa ustavoverci niso nič bolj prijazni vladi, ampak postajajo le toliko bolj predrzni v opoziciji, ker mislijo, da se jih Tassfe boji. Obžalovati je, da Tassfe ne sprevidi, da ustavovercev ne bo nikoli za se pridobil, ker oni hočejo sami vladati, za vse druge koncesije se ne zmenijo. Ko bi Tassfe to stranko ignoriral in jej odtegnil vsako pomoč, ter njene pristaše odstranil od javnih mest, potem bi kmalo videl, kako bi ta stranka sama po sebi razpadla v nič.

V **dunajskem** mestnem zboru bosta stavljena dva predloga, da naj se skliče na Dunaj splošni nemško-avstrijski „parteitag.“

Zadeva zastran slovanskih šol v **Brunu** se zmirom zavlačuje. Deželni šolski svet je zdaj spet mestnemu zboru prošajo nazaj poslal, z dostavkom, naj se še enkrat preišče, če so slovanske šole res potrebne ali ne. Šolski svet in mestni zbor pa sta oba v nemških rokah, zato se lahko že naprej vé, kako se bo stvar rešila.

Pravijo da pride fam. **Württemberg** v Prago za vojaškega poveljnika, **Filipovič** pa da pride kam drugam.

Jeza nemških listov, da tudi Tisza ni dovolil **nemškega gledišča** v Pešti, se še zdaj neče poleči. Kaj ti nemcomani res mislijo, da je ves svet njihov, in da bodo tudi na Ogerskem tako germanizirali, kakor pri nas? — Po vseh nenemških deželah bi se morala narediti postava, da vsak Nemec, ki se priseli, se mora naučiti deželnega jezika, ter se ob enem odreči svoje narodnosti, ali pa spet iti naprej.

Vnanje države.

Pred Ulčinjem ni nič novega. Turčija je prosila za obrok, češ, da bo potem take predloge stavila, s katerimi bodo vsi zadovoljni. Zdaj je obrok pretekel, Turčija pa ne vé nič povedati, ostala je svoje predloge dolžna, dokaz,

da je bilo vse le sleparstvo, in neumno je bilo, da so jej obrok dovolili. List „Italie“ hoče pa spet vedeti, da je vse upanje, da se bo sporazumljenje med Turčijo in velesilami doseglo.

Velesile nemajo nobenega veselja, s Turkom trdo postopati, Nemčija simpatizira z njim, Avstrija se boji, da se ne bi orientalno vprašanje vnovič razvilo, Francoska se pa tako že od nekdanj obotavlja. Edini dve državi, ki sta pripravljene, energično postopati, sta Rusija in Anglija. Zato pa tudi vsi turški prijatelji Gladstona iz srca sovražijo. Zmirom pripovedujejo, da bo moral odstopiti in take čenče pogrevajo po „N. fr. Presse“ in enakih turških listih.

Šamborski grof se je zdaj začel „kralja“ imenovati. To francoske republikance zelo jezi. Vendar ima „kralj“ veliko skrivnih prijateljev, posebno med katoličani, in bolj ko bo republika norela, cerkev tlačila in duhovščino preganjala, toliko bolj se bo bližal čas, da bo francoski narod vsemu liberalnemu švindelnu konec naredil, in povzdgnil grofa Šamborskega, potomca nekdanjih francoskih kraljev, za svojega kralja. Saj vemo, da so Francozom premembe priljubljene.

Izvirni dopisi.

Iz goriške okolice, 28. septembra. (Državnozborna volitev in raznoterosti.) — Že ste zvedeli izid naše državnozbornske volitve od 27. t. m., kateri se mora v sedajnih narodnostnih goriških razmerah dovolj vgođen smatrati, ker tako smo po mnogih ovinkih dospeli slednjič vendar-le enkrat do zaželene „sloge“, ktere se sme majka Slava radovati. Razmera oddanih glasov je taka-le: Za dr. Tonklija v Tominu 54, v Bovcu 9, v Sežani 2, v Gorici pa 117, skupaj: 182 glasov; za dr. Abrama v Tominu 17, v Bovcu 4, v Sežani 50, v Gorici le 16 (1), skupaj le 87, torej je dr. Tonkli voljen z znamenito večino 95 glasov.

Narod je govoril, da hoče imeti za zagovornika v državnem zboru g. dr. Tonklija, in slovenski narod na Goriškem je prav sodil; zdaj je le še na tem ležeče, da se bode naš novi poslanec tega mu glasno izrečenega zaupanja

tudi zares — kakor se trdno zanašamo — vrednega storil, ker le tako bota vladala tudi v bodočnosti več red in edinstvo pri volitvah, kakor je dosedaj bilo. Spomina in pohvale vredno pri tej volitvi je pa to, da niso hoteli lanski privrženci g. Povšeta hudega s hudim povračati, marveč so se dali kot zreli brezstrastni domoljubi, pozabivši preteklost, voditi le po narodnem načelu in so dali svoje glaso — razun onih na Krasu v Sežani, kar brez izjeme dr. Tonkliju. Da se je pa velika večina volilcev nasproti dr. Abramcu in za dr. Tonklija odločila, je prav naravno. Naš ubogi in še vedno, zlasti pa v jezikovi ravnopravnosti zapostavljeni narod potrebuje v sedajnih časih nevstrašljivih živahno delujoč h moči in taka moč je dr. Tonkli, kteremu po preteklosti soditi ne manjka spretnosti, niti volje; poleg tega se on ni vstrašil nobenih političnih bojev, kjer je šlo za blagor naroda, in če tudi ni vedno vspél, se vendar ni hotel umakniti iz bojišča, marveč je kljub mnogim nezgodam in napadom vztrajal na njem od začetka do sedajne ure in se bode zanesljivo odsihmal tim bolj pogumno za naše pravice boril, ker smo mu ravno s to volitvijo priznali njegove zasluge v borbah na narodno-političnem polju. Pač je tudi dr. Abram spoštovanja vreden in spreten mož, pa po njegovem lastnem zagovoru v 38. št. „Edinosti“ se mora soditi, da mu ni toliko lasno se boriti za blagor naroda, kakor bi to uspešno bilo in kakor se sme od pravega domoljuba po vsej pravici tudi zahtevati, ko vendar vsi vemo, da nam bode še mnogo hudih bojev prestati, predno dospemo do popolne ravnopravnosti. Saj je sploh človeško življenje boj, zlasti pa pri nas Slovencih, kterim gre za „biti in nebiti“, da živimo ali kot ravnopraven narod, ali pa le kot „podlaga tučevi peti“. Zato moramo v tem narodnopolitičnem boju imeti neplašljivega zagovornika in voditelja, kakor se zanašamo, da ga bomo imeli v dr. Tonkliju, kajti brez jezičnih in drugih potrebnih bojev, kterih se on dosihmal ni ogibal, kakor dr. Abram, ne dospemo nikdar do ravnopravnosti, oziroma do zedinjenja Slovenije, ktera je nekterim čudnim domoljubom še vedno nerazumljivi „nonsens in utopija!“

soldov, ki jih je Janez postrani zaslužil, ker je bil bolj „šikovno“ od svojega mojstra, ga je Boštjan seznanil z vsemi skrivnostmi branja in pisanja. Da, še več! Ko je videl, da zna Janez skoro toliko ko on sam in da bi mu utegnil oditi priboljšek, ki je vsak teden vkljub borne plače znašal vendar-le par šestic, kazal mu je celó, kako se zamore ponarejati tujo pisavo, posnemati druge podpise. Janez je bil kmalo tudi v tem izvrsten učenec svojega učnika, tako, da če je Boštjan pisal mu kaj in je Janez potem posnemal njegovo pisavo ter zmešal lista, Boštjan ni na prvi hip mogel razločiti, kateri spis je njegov, kateri Janezov.

Tako so bile za Janeza „šole“ končane, Boštjan ga ni mogel ničesar več učiti. Med tem pa tudi ni zanemarjal kovaške umetnosti in je iznašel že marsikaj, kar celó njegov mojster ni razumel. Po vsem tem je prišel Janez v vasi in njeni bližnji okolici do slavnega imena; popravljaj je celó puške, ure po zvonikih itd. in pri tem si zaslužil mnogo denarja. Tudi so prihajali k njemu očetje in matere sinov vojakov, da jim prebira in piše pisma.

S tem pa se je zameril obema učenikoma: kovaču in Boštjanu; prvemu, ker so Janeza kjdelom jemali, kterih mojster razumel ni, kar ga je zelo žalilo, drugemu pa, ker mu je na ta na-

čin bil prikrajšan sasluzek, kajti ljudje so rekli: „Janez prebira in piše pisma bolj cenó, kakor Boštjan, pa ravno tako dobro, še bolje.“

Zavoljo tega je jelo Janezevo življenje v domači vasi čedalje bolj neprijetno postajati. Jel je premišljevat, kako bi bilo mogoče po svetu iti in drugje si prihodnosti iskati. Ali dalje ko to premišljuje, težje se mu zdi, da bi bilo kaj z njega; kajti kdo bo vzel delo mladenca, ki se je pri vaščanskem kovaču rokodelstva naučil! Že je bil toraj na poti, vse sanjarije popustiti in čakati, da bo kovač, ki je bil že star in neoženjen, njemu prepustil kovačijo. Boljši je namreč „držil ga, kakor lovi ga“, — po ljudskem pregovoru.

Nenadoma pa se je zgodilo nekaj, kar je Janezevo osodo brž odločilo. Vas, v kateri je Janez bival, je bila dobro uro od grada, čegar posestnik je imel po vsi okolici lov. Ta je večkrat povabil znance in prijatelje iz pomorskega mesta na lov, ki je bil vselej zelo živahen. Tak lov je bil zopet nekega jesenskega dne. O poldne se pripodi družba do vasi, kjer nekoliko v senco leže, da bi si malo oddahnili ter okrepčala si truplo z jedjo in pijačo. Med gledalci, kterih se o taki priliki ne manjka, če imajo čas, je bil tudi Janez. Gospodje so bili prav dobre volje, ker je skoro

vsak že streljal, če tudi ne vsak zadel, zato so se smejali in norčevali drug iz drugega, le eden izmed njih se je kislo držal in milo ogledoval svojo puško od vseh strani ter poskušal petelina.

„Ne pomaga nič, gospod direktor“, ga draži eden izmed družbe, „kar je, to je. Za danes že ne boste mogli več streljati, ker v tem kraju za vašega petelina ni zdravnika.“

„Žalibog, da ne“, zdihuje, s priimkom „direktor“ nagovorjeni. „Vse veselje je za me pri kraju za danes. Rajši bi bil ob deset goldinarjev, kakor pa, da se mi kaj tacega na petelinu zgodi.“

Janez naš je slišal te besede, iz kterih je sklepal, da je gospodu petelin na puški se pokvaril.

„Ej nič ne žalujte tako“, ga posmehljivo tolaži drugi, „bodo vsaj zajci bolj brez skrbi, ker vedó, da jim najboljša puška izmed naših nič ne more.“

Tako pičen skoči direktor kviško in se grozi: „Da bi moja puška ne bila zdaj zgolj prekla, bi se hotel z vami še danes skusiti. Oh, da bi bil kak ključar tu, ki bi znal to škodo popraviti! Deset goldinarjev ne pogledam, ravno nalašč zavoljo vas ne, gospod.“

Janez tudi to sliši. Urnega sklepa, kakor

Pri tej priliki pa nečem pripovedovati, kako in kod so neki dež. poslanec in njegovi pajdaši motili podčavenske volilce s skrivnim, nečistim kruhoborskim namenom — kakor se sploh in verjetno govori, — tako da so se nekateri (3) zdržali volitve, drugi pa (3) vkljub dani obljubi glasovali za dr. Abrama, kar je bilo pa vse prazno delo in trud brez najmanjše nade na uspeh. Pač bi se imel deželni poslanec takšne in na takšen način vodjene agitacije sramovati. Naj pazi, da ne bo pri prihodnjih volitvah za dež. zbor sam propal. — Hohenwartov klub dobi v dr. Tonkliju zanesljivega uda, ktere ga Bog živi še mnogaja leta!

Vinska letina je letos pičila in zaradi vednega deževja nekoliko nižje dobrote od drugih let, pa vendar bo vino mnogo boljše od „petioti“.

Tudi mi goriški domoljubi smo se čudom čudili, kako je nedosledni „Slov. Narod“ kar iz trte zvil zadnji prepis s „Slovencem“ in kako je „linhai“ nekdo nedolžen papir v ljubljanski čitalnici, — da pač ubogo človeče ni imelo boljšega posla! Mi smo pa sodili, da ni imel tedaj tudi „Sl. Narod“ drugega primerne gradiva in da mu pride vse prav, da le svoje predale z nesnostmi napolni. Pač se „Narodu“ na lica že davno pozna, da nima vrednega naslednika vrednika, odkar je njegov prvi vrednik g. Tomšič zanj zelo prerane smrti umrl. Ob enem čutimo pa tudi mi goriški Slovenci nasproti takemu listu, kakoršnega se kaže že dolgo nestrpiljivi „Narod“, živo potrebo, da postane s časom „Slovenec“, morda že z novim letom dnevnik. Bodimo po moči požrtvovalni za pravo omiko naroda slovenskega, a ne novošegno liberalno, s kakoršno bi hotel polagoma nas nemili „Narod“ osrečiti!

Po Goriškem se zdaj obhajajo nove sv. maše, ktere nemalo tudi narodno zavest pospešujejo, kajti povsod se vidijo o tej priliki narodne zastave, slovensko se pri obedah napiva in pridigarji se skušajo v jedernatih čisto slovenskih govorih, kakoršnih pred sedajno dobo narodnosti ni bilo nikdar slišati. Gg. novomašnikom pa Bog daj srečo in mnogo let živeti!

je, pristopi s kapo v rokih k gospodu, ki je bil zopet jel gledati petelina, in ga nekoliko plašno ogovori:

„Ne zamerite, gospod, bi mi ne hoteli pokazati puške?“

„Čemu, fanté?“ se obrne ogovorjeni z osornim glasom proti njemu in ga hudo pogleduje.

Toda Janez, ki je tolikrat v žrjavico gledal, se ne vstraši teh temnih oči, ampak odgovori: „Da pogledam, kaj je petelinu. Jaz sem kovač.“

„Hoho!“ se posmehuje gospod, „kovač si! Potem boš pa že na prvi hip spoznal, kaj je petelinu, se vé da!“

Ta nepričakovani prizor je spravil vso družbo, ki je bila po travi plegla, na noge, vsi narede kolobar, čegar središče sta direktor s puško v roki in Janez kapo mencajoč.

„Poskusite, gospod direktor,“ prične eden izmed družbe, „pokažite mu puško. Snedel je ne bo in petelina tudi ne bo še huje pokvaril kakor je. Tedaj mu lahko brez strahu pokažete; da vam ž njo ne bo vtekel, za to bomo že mi skrbeli.“

(Dalje prih.)

Iz Primorskega, 2. okt. Sicilijanska jeza lomi in grabi človeka, čitajočega razdor in razpor med „Slovencem“ in med „Narodom.“ Zopet nov dokaz že prestarikaste nesloge slovenskega naroda v pomlajeni obliki. Ah! tužna žalost me prešine, ko se spomnim domovine. Quousque tandem...? Kdaj pridemo vendar k pameti? kdaj k slogi?*) Da govorim nekoliko bolj specijelno: Na kateri strani je pamet in na kateri strani je strast? — na kateri strani je prava politika in na kateri strani je veterjaška politika? Kratak odgovor: Pamet je na strani „Slovenca“, in strast je na strani „Naroda“. „Slovenski Narod“ nima slovenske politike, „Slovenski Narod“ nima slovenske politike. Tedaj „Slovenski Narod“ ne bode toliko časa za Slovence, dokler ne nastopi pot „stanovitne“ slovenske politike in slovenske. „Narodovo“ cincanje in napadanje je že čez mero in mejo. Zato rečem: „Narodov“ vrednik ni pravi politikar, on je romanopisec per excellentiam. Kdorni še sprevideli da ne obdeluje „Slovenski Narod“ prave politike, ta ni bil nikdar pravi politikar, ta ni pravi politikar in ta tudi ne bode pravi politikar. Kaj toraj storiti? Nič drugega ne kakor dolžni smo se „Slovenca“ okleniti, „Slovenca“ podpirati, tako, da postane „Slovenec“ dnevnik. In zakaj? Zato, ker „Slovenec“ obdeluje čisto, zdravo, slovensko in slovaško politiko. „Slovenec“ ve, kaj da je taktika, vé tudi, kaj da Slovanom, kaj da Slovincem še manjka za njih razvoj, za njih razcvit. Kar pa posebe Slovincem manjka, to je „Slovenec“ stanovitno in neustrašeno tirjal in to bode tudi za naprej brez dvombe tirjaje zahteval. Zatorej „Slovenec“ se mora raztegniti v dnevnik! V ta namen so pa dolžni vsi Slovenci pripomoči, posebno pa častita duhovščina.

Iz severnega Pohorja, ob koncu sept. **) Blagovoli sprejeti blagi „Slovenec“ par vrstic tudi iz našega kraja, kjer gotovo meniš, da se nihče za Tebe ne briga. Da pa temu vendar ni tako, to Te smem zagotoviti, kajti tu pri nas še nikdar ni prišlo komu na misel, da bi Te sežgal, kakor se Ti je baje nekje drugje primerilo. Mi smo sedaj (odpusti, da se malo pobaham) že toliko olikani, da še jastreba ali sove mnogo kdo ne obesi mrtve na kolec, da pa Tebe kar živega spekó, to se ti je moralo gotovo med Zulu-Kafri prigoditi! Mi kmetje imamo za take ljudi: fej! Toda naj pustim to, ker vem, da Te vse ono ogrdenje ne onečasti, marveč nam še le bolj prikljubljenega stori, in ker pripoznamo, da si svojo pravično stvar tudi dostojno branil!

Naj začnem o letini. Bila je pri nas sploh srednja. Rež in pšenica dajete še, kjer ste bili na dobri zemlji skrbno vsejani, precej zrnja; to menda tudi o drugih vrstah žita velja, dasi imam dostaviti, da posebno lepega njivja tu sploh ne najdeš. Naš glavni pridelek (t. j. v denarji) prinaša le gozd, ako je sploh še v dobrem stanu, pa kjer to ni, tam je slabo. Od poljskih pridelkov se tu ne da nič prodati, marveč se nasprotno koruze, prosenega pšena itd. prav dosti vsako leto kupi. Letos, ker še krompir tako močno ne gnije ter nas tudi toča ni obiskala, bomo, upam, živeža za silo imeli; vendar pa je to tudi komaj da je tako, ker kako bi neki zamogli drugače še davke in druga potrebna doplačanja, pri katerih smo res

*) Tukaj smo več stavkov izpustili, ker se nam reč ne zdi tako žalostno pomenljiva kakor morda čast. gosp. dopisniku, kateri nam menda tega ne bo zameril. Vredn.

**) S pogostimi dopisi nam bote vrlo vstreljali. Za zaupnico pristrčna hvala! Vredn.

bogati, odrajtovati! Govorilo se je pač, da dobimo konjev na našo planino, pa letos je še le tako ostalo; de nam bo kaj dobička prineslo, to se še ne ve.

Menil sem svoje vrstice že končati, pa nekaj imam le še na srcu, kar vaj tudi tu še objavim. Kakor morda drugje, tako imajo tudi pri nas najemščino lova posamezni ljudje v rokah in ti so menda provzročili, da sedaj nobeden, kdor nima dovoljenja orožje nositi, s tem iz hiše ne sme. Toda kdo vendar ne ve, kako nadležne sovražnike ima kmet v nekterih živalih svojim sadežem? Tako n. pr. hoté nam včasih lisice, vrane in šoje vso koruzo, kolikor se je tu seje, vničiti, med tem ko moraš ti mirno gledati Le pojdi pa s puško ven, kmalo bosta z žandarjem vkup, in ne boš prišel samo ob orožje, marveč še plačal in sedel boš zraven. Da, kmet je res siromak. Ako mu njegove sadeže toča ali sploh nevihta pusti, pa mu jih požró škodljive živali, katerih še celó dosti odganjati ne sme. Ali bi se pa ta strogost, če je zares v postavi, tudi kako drugače omejiti ne dala? Naj torej naši gg. poslanci tudi tukaj kaj za nas storé!

Domače novice.

V Ljubljani, 7. oktobra.

(Farni konkurs) so delali od 5. do 7. t. m. ti-le gospodje kaplani: Bergant Valentin iz Šmartina pri Litiji, Eržen Franc iz Spodnje Idrije, Jarc Franc iz Leskovca, Križaj Nikolaj z Iga, Šmenec Andrej iz Št. Ruperta in Šalehar Nace s Trebelnega.

(Zlato mašo) bodo v nedeljo v Gorjah obhajali preč. g. fajmošter Karl Tedeschi, ki so bili 10. okt. 1830 za mašnika posvečeni Slavnostni govor bo imel državni poslanec g. Klun.

(Volfov slovensko-nemški besednjak.) Zadnji pondeljek popoldne so se bili tukaj v Ljubljani v škofiji sošli pri škofijskem kaplanu g. Koblerju na posvetovanje zaradi slovensko-nemškega slovarja nekteri gg. profesorji: dr. Krek, Pieteršnik, Levec, Zupan, Kermavner, Vodusek, Wiesthaler, pa poslanec dr. Vošnjak. Tudi knezoškof g. dr. dr. Pogačar sam je bil k zboru prišel, poroča „Slov. Narod“ in sklenilo se je, da se na podlagi že nabranega blaga izda nepredrag in nepreobširen, praktičen slovar. V ta namen se je volil odbor, kteremu udje so pričujoči gospodje, podpredsednik prof. Pieteršnik, predsednik pa dr. Gr. Krek, kateri si je pridržal končni pregled. Slovincem vsem bode tem bolj vstreženo, čim prej pride na svetlo to dolgo in željno pričakovano delo.

(Dr. Janez Bleiweis in dr. Fr. Lad. Rieger.) Slov. Večernice (35. zvez.) družbe sv. Mohora so prinesle s podobo dr. J. Bleiweisov životopis, ki ga je v spominj 70letnice njegove umetno sestavil in le z ozirom na dejanske resnične zasluge prav dobro vredil prof. Fr. Levec. Ravno te dni je prišel pa v Pragi na svetlobo životopis dr. Fr. Lad. Riegra, založil knjigar J. Mali, v jako prijetni obliki, kjer se lepo zaporedoma kaže in vrlo opisuje njegovo zaslužno delovanje. Kar je s Palackim vred dr. Rieger Čehom, to — sme se reči — je nam Slovincem dr. Janez Bleiweis.

(Naš domači Khunov polk) bil je zopet od presvitlega cesarja s pripoznanjem pohvaljen. Ko je prišel Saksonski kralj na Dunaj, imeli so naši fantje častno stražo na kolodvoru. Po dovršenih ceremonijah so cesar stotniku rekli, naj komandira k počitku (Ruht!) Pa naši vrli vojaki se niso ganili prav nič, ampak

so stali kakor bi bili iz skale. To in lepe čvrste postave so cesarju tako dopadle, da so stopili k polkovniku ter mu rekli: Častitam Vam, g. polkovnik, vi ste načelnik ne samo vrlemu ampak tudi lepemu polku!

(Volitev v Mariboru.) Iz Maribora se nam telegrafira, da je voljen dr. Schmiderer s 658 glasovi. Naš kandidat Bindlechner je dobil 256 glasov. Mi drugega izida nikoli nismo pričakovali, ker vémo, kako so Maribor, Ptuj, Slov. Bistrica itd. ponemčena gnezda. Da smo se volitve udeležili, bilo je le, da poskusimo svojo moč, in je 256 za prvič zmirom lepa številka. Zgube prav za prav ni nobene, ker je bil ta okraj zmirom po liberalcih zastopan.

(C. kr. plačilni urad) (Landes-Zahlamt) preseli se iz deželne hiše na Turjaškem trgu v poslopje št. 1 (bivšo hranilnico) na cesarja Jožefa trgu. Vsled tega je od 1. do 14. oktobra 1880 omenjeni urad za občinstvo zaprt.

(Pri srečkanju ljubljanskih lozov 2. t. m.) so bili vlečeni ti-le lozi: Prvi dobitok 25.000 gold. je dobil loz št. 51.129, drugi dobitok 3000 gld. pa loz št. 30.146; po 600 gld. so dobile številke: 40332, 46949, 48919, 49281, 65182, po 30 gld. pa: 4683, 4761, 5019, 5946, 6393, 7718, 8165, 8715, 9189, 12389, 14362, 16573, 17270, 18673, 18847, 19897, 19945, 20033, 23167, 23487, 24668, 25463, 25842, 27107, 30135, 30741, 31018, 33218, 33763, 35009, 35153, 36825, 36832, 37428, 38826, 39239, 39546, 40180, 41493, 41523, 41588, 42247, 42668, 44604, 45216, 45561, 46381, 48255, 49960, 51615, 54795, 55606, 55814, 60500, 63850, 64252, 65131, 65510, 65917, 66839, 67038, 68822, 68963, 69013, 72514, 73183, 74248, 74836.

(Ljubljanski dopisun dunajske „Wien Allg. Zeitung“) se v nekem izvirnem dopisu norčuje iz kneza Windischgrätzja, češ, da je pri svojem popotovanju okoli svojih volilcev s svojim spremljevalcem obiskoval le farovže, in volilnih shodov ni skliceval on, ampak gosp. Klun. Dopisun s tem razodeva, da o teh shodih prav nič ne vé, zato bi bil pa bolje storil, ko bi bil o njih molčal. Shodov nista sklicevala ne knez in ne g. Klun, ampak župan in dotičnih okrajev, ki jih je knez obiskal, povabili so volilce k sebi, in dotični razgovori med knezom in njegovimi volilci so se vršili povsod pri županu, ne pa pred farovžem, kakor piše poročevalec omenjenega lista. Ako je knez obiskal gospode duhovne in pri njih obedoval ali prenočil, se mu to pač ne sme šteti v greh, ker že olikanost sama na sebi tirja, da človek dotičnega povabila ne izbiže. Tudi so duhovni večidel povsod volilni možje in prve najmerodajniši osebe po deželi, toraj se samo po sebi umé, da jih noben poslanec prezirati ne more.

Razne reči.

— Zahvala. „Sokolovo družbo“ je v nedeljo o priliki blagoslovljenja zastave šentvidske čitalnice doletela čast, da je 12 odličnih deklic iz St. Vida sprejelo ga sijajno ter pripelo mu dragoceni trak na zastavo. Podpisani odbor si šteje v prijetno dolžnost, se javno najtopleje zahvaliti za ta dar, ki spričuje, da tudi nežni spol naroda slovenskega živo čuti v blagih svojih srcih iskreno ljubezen do matere naše zemlje. Bog Vas živi mile devojke, drage nam Slovenke! Na zdravje! Odbor.

— V Pragi je letos v nadškofovsko bogoslovno semenišče vstopilo jih nenadoma v liko, samo v prvo leto 55. Iz Vratislavsko

škofije bode jih v tukajšnjem semenišču 10 bogoslovcev.

— Imenovanje. G. Paul Juvančič gre iz Ribnice za adjunkta v Vipavo, g. Ivan Kuralt pa iz Kostanjevice v Ribnico, avskultant Fr. Mikuš pa je postal adjunkt v Kostanjevici.

— Rječnik hrvatskega ili srbskega jezika. Jugoslovenska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu je sklenila spraviti na svetlo veliki slovar ali rečnik hrvatsko-srbskega jezika. Več let je mnogo učenjakov pripravljalo tvarino in pridobila je akademija učenega jezikoslovca srbskega J. Daničiča, kateri je prevzel vredovanje. Nedavno je prišel na svetlobo prvi zvezek. Dja-kovski biskup J. J. Strosmajer je — prejemši rječnika akademškega prvi zvezek — dal na svojo duhovščino okrožnico, v kateri je ta slovar živo priporočal, češ, rečnik tako do delan bode narodu našemu na korist in na slavo. Jaz sam, da si preobložen s stroški drugimi, hočem vendar vsako leto, dokler se bode izdajal, v pomoč dati mu hiljado ali tisuč forintov, ter želim in odločujem, da se ta rečnik v vsaki župi za župsko ali farno knjižico nabavi ali kupi. Ako so v župah vaših premožnejši ljudje, srčno jim priporočite nabavo tega dela. Duhovniki, pravi, največ občujejo z narodom prostim, čuvajo in branijo mu besedo, ali naj mu tudi besedo božjo ozna-nujejo ter razlagajo svete skrivnosti božje v primerno lepem in vzvišenem jeziku, čistem in pravilnem govoru. Duhovniki so pri vsakem narodu čuvaji čistega pa vzornega jezika. Tudi v našem slovarju se kaže, da je blagoslovna književnost preteklih stoletij eden najobilnejših virov za spoznavanje narodnega jezika. Mi duhovni moramo varovati jezik tistih napak in nepravilnosti, ktere mu dohajajo večkrat po ptuji kulturi, da ga potem prosti narod več ne razume. Kako čisto in književno govoriti prostemu ljudstvu, da bodo misli in opominjanja naša poprijemale mu um in srce, tega se lahko učimo iz rječnika akademškega ktero krasno delo vam priporočam.

— Zabavnik „Alte und Neue Welt“ prišel je na svetlo 18. t. j. zadnji snopč 14. letnika, ki obsega: Rudolph von Habsburg. Der Antinous Kopf. Von L. v. Erlburg. Im Glück. Katholische Zeitgenossen. Das Anno-Lied. Literarhist. Studie von Bischof M. H. Das Urtheil Dryden's. Geschichtliche Erzählung von Hermann Hirschfeld. Auf Maria Himmelfahrt. Feldlilien. Frei nach Lady Fullerton bearbeitet von Franciska Wasserburg. Zur Jubelfeier auf Monte Casino. Nordseebilder. Amerikanisches Erfinden. Eine gute schwarze Freundin. Ein Hausmittel von Dr. Johann August Schilling. Phantasie, du goldne Sonne! Von Friedrich Güll. Allerlei: Auch eine Haidblüthe! — Tivoli. Das Studium der christlichen Alterthümer. — Papa und Mama Das Geld ein Krankheitsvermittler. — Vertrauliche Correspondenz. Unsere Bilder. — Statistisches. — Meister Spatz. — Der schnellste Eisenbahnzug. — Aufl. des Räthsels auf Seite 720. Podobe pa so: Rudolph von Habsburg. Orig.-Zchg. von H. Merté. — Cascadellen bei Tivoli. Orig.-Zchg. von Th. Weber. — P. Dr. Urban Loritz. — Plenus venter non sudet libenter. Orig.-Zchg. von Otto Günther. — Titelvignette. St. Benedict's letzte Zusammenkunft mit der heiligen Scholastika. Nach dem Wandgemälde im ehemaligen Heidethurm von Monte Casino. — Um Haus und Herd. Episode aus dem Tiroler Aufstand von 1809. Nach dem Gemälde von M. Müller. — Auf Reisen. Italienisches Milienbild von F. Specht. — Regnet's noch?

Nach dem Gemälde von K. Girardet auf Holz gezeichnet von E. von Luttich. — Ein Kogf-arbeiter sans phrase. Orig.-Zchg. von H. Merté. — Vsako leto izide 18 snopičev, to je vsake 3 tedne eden z mnogimi podobami in oljnato brezplačno premijo „Leon XII“, ali pa „angelski pozdrav“, ki je v zlasti jako krasna in se more po 24. kr. sprejemati v vsaki knjigarni ali pa naravnost po pošti.

— Zabavnika „Deutscher Haus-schatz“ prišel je na svetlo 17. snopič, ki obsega: Text: Der Natur von Argostoli. Neugriechische Novelle (Fortsetzung und Schluss). — Auf den Rigi! — Torum. Eine sagenhafte Geschichte aus dem Dollart von Karl Cassau. — Wind und Wetter. Von A. Richter. — Die Trockelegung der Zuidersee. Von Dr. C. H. Ziengeier. — Schaumburg. Von Berthold Anton Egger. — Dr. Johann Dellabona, Fürst-bischof von Trient. — Die Stenographie der Alten und ihre religiös kirchliche Verwendung. Skizze von J. A. Schwer. — Zum siebenhundertjährigen Jubiläum des bayerischen Herrscherhauses Wittelsbach. Gedicht von Michael Oechsner. — Aus dem Buche der Natur. Von B. Tümler. — Der Chiemsee. Ein grünes Blatt zum Ehrenkranz der Wittelsbacher von Venanz Müller. — Ueber das Taucherhandwerk. Aus dem Englischen übersetzt von Karl Bode. — Die Europäer vor Columbus in Amerika. Von J. Trabert. — Ein ausgegrabenes Wikingerschiff. — Berliner Chronik. Von Dr. X. — Allerlei. — Podobe pa so: Karte vom Rigi. — Rigi-panorama. — Rigi-Kösterli. — Die Rothenfluhbach-Brücke auf der Arth-Rigi-Bahn. — Pflanzstätten der Kultur: Ein Gedenkblatt des 1400jährigen Jubiläums des Benediktiner Ordens. — Hinaus in die weite Welt! Gemalt von G. Kuorr. — Der Bau des Königsschlusses auf Herrenchiemsee. Gezeichnet von Wopfner. — Das bei Sandefjord in Norwegen ausgegrabene Wikingerschiff. —

Prevažna in radostna novica.

„Klagenfurter Zeitung“ ima v čislu 227. sledeči

„Izvirni telegram.“

Rim, 2. oktobra. Sveti Oče papež so v obežnem listu (encyclica) prepisali praznik svetega Cirila in Metoda, apostelov slavlanskih za vesoljni kristjanski svet in so potrdili, da se ima praznik teh dveh slavlanskih apostolov obhajati 5. julija, kakor je že od papeža Pija ustanovljeno. Obežni list govori, da je več škofov na poslednjem cerkvenem zboru (concil) za to prosilo, spominja, da se je politički položaj več slavlanskih dežel spremenil, in pripoveduje, kako sta ta dva slavlanska apostola sveto vero razširjevala po Bosni, Hercegovini, Bolgariji, Srbiji, Galiciji in po sami Rusiji in spominja, da so papeži vsigdar skrbeli za slavlanske dežele. Papež se zahvalijo božji previdnosti, da jim je Bog dal priložnost, da morejo slavlanskim deželam skazati svojo očetovsko ljubezen.

Priznano izvrstne prave

voščene sveče

iz garantirano nepokvarjenega čebelnega voska
(1) prodaja

P. & R. Seemann v Ljubljani.